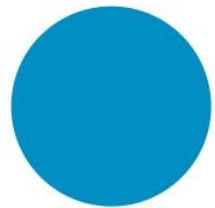


# Veilige Haven

Docentenhandleiding

VO & MBO



belasting  
& douane  
museum





Beste docent,

Wat leuk dat u met uw klas naar het Belasting & Douane Museum komt. In dit document bieden wij u een aantal handvaten om het bezoek voor te bereiden. Eerst vertellen wij wat meer over het lesprogramma in de (1) **intro** en leggen wij aan u uit hoe het programma (2) **aansluit bij het onderwijs**. Zijn uw leerlingen nog niet helemaal bekend met de Douane of weten ze nog niet heel veel over belastingen? Kijkt u dan eens naar onze (3) **lestips**. We sluiten af met zaken waar u voorafgaand aan (4) **het bezoek** aan dient te denken.

## 1. INTRO

Neem een uniek kijkje in de wereld van de Douane! Aan de grenzen van Nederland controleren onze douaniers wat het land in en uit gaat. En soms ontdekken ze verborgen en verboden handel in koffers, cargovrachten en containers: van drugs tot beschermde diersoorten en van nepmerken tot stapels contanten.

Het werk van de Douane is niet altijd zichtbaar voor burgers. Tijdens de museumles *Veilige Haven* in het Belasting & Douane Museum wel: hier duiken leerlingen en studenten in de dagelijkse werkzaamheden van douaniers op luchthaven Schiphol en in het Rotterdams havengebied. De controle op invoer van verboden goederen is een belangrijke taak van de Douane. Net als de controle bij landsgrenzen op het betalen van belastingen, door deze controles wordt belastingontduiking (van accijnzen, bijvoorbeeld) op grote schaal opgespoord en aangepakt. Onze museumdocenten nemen de klassen mee langs onze collectie aan verboden handels- en smokkelwaar, vertellen de verhalen achter deze inbeslag genomen goederen én laten de leerlingen/studenten deze voorwerpen zelf onderzoeken. Leer meer over de geschiedenis van grenscontroles en ga met elkaar in discussie hierover.

## 2. AANSLUITING MET HET ONDERWIJS

Met het lesprogramma *Veilige Haven* zoeken wij aansluiting met de vakken zoals Aardrijkskunde, Economie en Mens en Maatschappij. Het museum biedt de klas een omgeving gericht op het behoud van erfgoed en geeft leerlingen een beeld van welke objecten door het museum bewaard worden om het verhaal en de geschiedenis van fiscaal Nederland te vertellen.

De leerlingen herkennen de infrastructuur en schaalvergroting in transport in Nederland. Tijdens het programma wordt namelijk vaak verwezen naar o.a.

Schiphol en havengebied Rotterdam, het werkgebied van Douane Nederland.

Tijdens de les vertellen we over de werkwijze van de Douane op het gebied van natuurbescherming en merkvervalsing. De leerling ontdekt in het museum de ervaringen van Douane Nederland met het smokkelen van goederen. Ook het onbewust smokkelen door reizigers wordt uitgelegd. De keuzes van reizigers hebben namelijk effect op het gebied van werk, zorg, consumeren, verkeer en milieu.

De leerlingen krijgen de kans vragen te stellen over maatschappelijke kwesties en verschijnselen, daarover een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen, en daarbij respectvol met kritiek om te gaan. De werkvorm waar we veel gebruik van maken, is het onderwijsleergesprek. Leerlingen worden uitgedaagd om met de museumdocent in gesprek te gaan over waarom bepaalde producten wel of niet mogen worden ingevoerd.

Tijdens de museumles leren de leerlingen over verschillen, overeenkomsten en veranderingen in cultuur en levensbeschouwing in Nederland. De leerling leert eigen en andermans leefwijze daarmee in verband te brengen. De leerlingen ontdekken bijvoorbeeld waarom bepaalde producten toch de grens worden overgesmokkeld. Sommige producten hebben een (culturele) waarde binnen een gemeenschap maar zijn bij wet in Europa verboden; denk aan Oosterse medicijnen, gerechten met daarin bepaalde planten of vleesproducten, dolken met handvaten gemaakt van ivoor.

Na de les kunnen de leerlingen verschillende voorbeelden geven over hoe reizigers worden beïnvloed in hun koopgedrag maar óók dat lang niet alle producten mee mogen worden genomen naar het thuisland.

### 3. LESTIPS

Een geslaagd bezoek rondom het thema Douane begint al op school. Wilt u meer over de Douane vertellen in de klas? Prikkel de nieuwsgierigheid door voorafgaand aan het bezoek de klas te wijzen op de [DouaneReizenApp](#).

Daarnaast zijn er diverse korte filmpjes die meteen een goed beeld geven van het werk van de douaniers. Onderstaande links brengen u naar filmpjes op YouTube:

- [‘Douane werkt aan Afdracht, Bescherming en Concurrentiepositie’](#)
- [‘Actie Douane op Schiphol’](#)
- [‘Hondenbaan bij de Douane’](#)

## 4. HET BEZOEK

Lees voordat u komt, goed het meegestuurde reglement door. Hieronder nog een aantal zaken waarmee u rekening dient te houden.

- Wanneer u arriveert bij het museum, vragen wij u om de leerlingen nog even buiten te laten wachten. Aan de balie van het museum geeft u aan gereserveerd te hebben. De museumdocenten begeleiden uw klas naar binnen.
- In de garderobe kunnen uw leerlingen hun jassen en tassen in speciale karren kwijt. Deze karren worden op slot gedaan en de begeleidende docenten krijgen deze sleutel gedurende het lesprogramma in beheer.
- Na het opbergen van de spullen, spreekt u de leerlingen onderaan de trap toe en nemen zij plaats in hun groepje. Wij stellen het op prijs als u voor het bezoek de klas verdeelt in twee groepen en dat de klas hiervan op de hoogte is.
- Tijdens het project is de aanwezigheid van één begeleider op vijftien leerlingen verplicht. De docent/ begeleider assisteert waar nodig is, stuurt op een goede samenwerking van de subgroepen aan en bewaakt de orde in het educatielokaal van het museum maar ook op de museumzaal.

Wij kijken uit naar uw klas en het bezoek.

Met vriendelijke groet,  
BDM Educatie Team



*Heeft u suggesties voor ons? Dan horen we dat graag.  
Mail naar: [educatie@bdmuseum.org](mailto:educatie@bdmuseum.org)*

**Belasting & Douane Museum**

Parklaan 14-16 3016 BB Rotterdam  
[www.bdmuseum.nl](http://www.bdmuseum.nl)